

וְרַעוּתִיהָ לְגַבֵּי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְכִדִּין תְּהוּא יַצֵּר
הָרַע מִתְּהַפֵּךְ לְעֶבֶד לוֹ, דְּלֹא יָכִיל לְשַׁלְטָא עֲלוּי,
וְתֵהוּא בַר נָשׁ שְׁלִיט עֲלוּי כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (בראשית ד')
וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ.

מִמַּתְכַּבֵּד, כְּמָה דְאַמְרֵן דְּאִיהוּ אוֹקִיר גְּרַמִּיה
מִסְלֵסל בְּשַׁעְרֵיהּ אֲתַנְאֵי בְרוּחִיה,
וְאִיהוּ חֶסֶר לָחֶם, חֶסֶר מְהִימְנוּתָא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
(ויקרא כא) לָחֶם אֱלֹהֵיוּ וְגו' (ויקרא כא) לָחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם
מִקְרִיבִם וְגו'.

דְּבַר אַחַר טוֹב נִקְלָה וְעֶבֶד לוֹ, דָּא יַעֲקֹב דְּמֵאִיף
רוּחִיה לְגַבִּיהּ דְּעֵשׂוֹ. בְּגִין דְּלִבְתַּר לֵיהוּ עֶבֶד
לוֹ וַיִּשְׁלוּט עֲלוּי וַיִּתְקַנֵּים בֵּיהּ (בראשית כז) יַעֲבֹדוך עַמִּים
וַיִּשְׁתַּחֲוּ לךָ לְאוֹמִים וְגו', וְעַדִּין לָא הָזַה זְמַנִּיה כְּלָל.
אֵלָא בְּגִין דְּסָלִיק לֵיהּ יַעֲקֹב לְבַתָּר יוֹמֵיָא, וְעַל דָּא
הָזַה מִיַּד נִקְלָה. וְלִבְתַּר תְּהוּא דְּאִיהוּ מִתְכַּבֵּד יְהֵא

לשון הקודש

בְּרוּחוֹ, וְהוּא חֶסֶר לָחֶם - חֶסֶר אֲמוּנָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כא) לָחֶם אֱלֹהֵיוּ וְגו',
(שם) לָחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מִקְרִיבִם וְגו'.

דְּבַר אַחַר טוֹב נִקְלָה וְעֶבֶד לוֹ - זֶה
יַעֲקֹב שֶׁהִנְמִיד רוּחוֹ לְעֵשׂוֹ כְּדֵי שְׂאֲחַר
כֶּף יְהִיָּה לוֹ עֶבֶד וַיִּשְׁלַט עֲלוּי וַיִּתְקַנֵּם בּוֹ
(בראשית כז) יַעֲבֹדוך עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לךָ
לְאוֹמִים וְגו', וְעַדִּין לָא הָזַה זְמַנּוֹ כְּלָל,

אַחַר יַצֵּר הָרַע וְלֹא מִתְנַאֵה כְּלָל וּמִנְמִיד
רוּחוֹ וְלִבּוֹ וְרַעוּנוֹ אֵל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְאֵז אוֹתוֹ יַצֵּר הָרַע מִתְּהַפֵּךְ לוֹ לְעֶבֶד,
שְׁלֹא יָכֹול לְשַׁלֵּט עֲלָיו, וְאוֹתוֹ אִישׁ
שׁוֹלֵט עֲלָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ד') וְאַתָּה
תִּמְשָׁל בּוֹ.

מִמַּתְכַּבֵּד - כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ, שֶׁהוּא
מִכְבֵּד עַצְמוֹ, מִסְלֵסל בְּשַׁעְרוֹ, מִתְנַאֵה

עֶבֶד לוֹ, הֵהוּא דְאִיהוּ חֶסֶר לָחֶם יְהִיא עֲבָדָא לְהֵהוּא
דִּיחֵבוּ לִיה רַב דְּגֵן וְתִירוּשׁ.

תָּא חַיִּי, עַל דָּא בְּגִין דִּידַע יַעֲקֹב דְּאַצְטְרִיךְ לִיה,
הַשְׁתָּא אֶתְהַפֵּךְ לִיה נִקְלָה. וְיוֹתֵר חֲכָמָה
וְעֻקְמוֹ עֶבֶד בְּדָא, מִכָּל מַה דְּעֶבֶד לְגַבֵּי דְעֵשׂוֹ. דְּאִילוּ
הָוָה יָדַע עֵשׂוֹ חֲכָמָה דָּא יִקְטִיל לִיה לְגַרְמִיָּה וְלֹא
יִיתִי לְדָא, אֲבָל כֹּלָא עֶבֶד בְּחֲכָמָתָא, וְעַלִּיה אָמְרָה
חֲנָה (שְׁמוּאֵל א ב) יִי יַחֲתוּ מְרִיבּוֹ וְגוֹ' וְיִתֵּן עֵז לְמַלְכוֹ וְגוֹ':

וַיֵּצֵא אֶתְכֶם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדָנִי לַעֲשׂוֹ כֹּה
אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב עִם לְבָן גִּרְתִּי וְאַחַר עַד
עָתָה. מִיָּד פָּתַח יַעֲקֹב לְאַתְהַפְּכָא לִיה לְעֲבָדָא, בְּגִין
דְּלֹא יִסְתַּפֵּל עֵשׂוֹ בְּאֵינוֹן בְּרַכָּאן דְּבְרַמִּיָּה אֲבוּי, דְּהָא
יַעֲקֹב סָלִיק לֹון לְבַתֵּר בְּדָקָא אֲמָרוֹן.

לשון הקודש

זֶה, אֲבָל הַכֹּל עֲשֵׂה בְּחֲכָמָה, וְעַלִּי
אָמְרָה חֲנָה (שְׁמוּאֵל-א ב) ה' יַחֲתוּ מְרִיבּוֹ וְגוֹ'
וְיִתֵּן עֵז לְמַלְכוֹ וְגוֹ'.

וַיֵּצֵא אֶתְכֶם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדָנִי
לַעֲשׂוֹ כֹּה אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב עִם לְבָן
גִּרְתִּי וְאַחַר עַד עָתָה. מִיָּד פָּתַח יַעֲקֹב
לְהִתְהַפֵּךְ לוֹ לְעֶבֶד כְּדִי שְׁלֵא יִסְתַּפֵּל
עֵשׂוֹ בְּאֵינוֹן בְּרַכּוֹת שְׁפָרְכוֹ אֲבוּי, שְׁהִרִי
יַעֲקֹב הֶעֱבִיר אוֹתָן לְסוּף, כְּפִי שְׁאֲמָרְנוּ.

אֵלָּא מִשּׁוּם שְׁהֶעֱבִירוּ יַעֲקֹב לְסוּף
הַיָּמִים. וְעַל זֶה הָיָה מִיָּד נִקְלָה, וְאַחַר כֵּן
אוֹתוֹ שְׁמַתְפַּכְּד יְהִיָּה עֶבֶד לוֹ. אוֹתוֹ
שְׁהוּא חֶסֶר לָחֶם יְהִיָּה עֶבֶד לְאוֹתוֹ
שְׁנַתְנוּ לוֹ רַב דְּגֵן וְתִירוּשׁ.

כֹּא רָאָה, עַל זֶה, מִשּׁוּם שְׁיַדַּע יַעֲקֹב
שְׁהֶצְטְרִיךְ לוֹ, עֲבָשׁוּ הִתְהַפֵּךְ לוֹ לְנִקְלָה,
וְיוֹתֵר חֲכָמָה וְעֻקְמוּמִיּוֹת עֲשֵׂה בְּזֶה מִכָּל
מַה שְׁעֲשֵׂה לַעֲשׂוֹ. שְׁאֵלוּ הָיָה יוֹדַע עֵשׂוֹ
חֲכָמָה זֶה, יְהִרְגֵנ אֶת עֵצְמוֹ וְלֹא יָבֵא לִידֵי

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מָאֵי חָמָא יַעֲקֹב דְּשִׁדַּר לִיָּה לְעֵשׂוֹ
 וְאָמַר עִם לָבָן גְּרַתִּי, וְכִי מַה עָבִיד
 בְּשְׁלִיחוּתִיהָ דְעֵשׂוֹ (דְּאָמַר) מְלָה דָא. אֵלָּא לָבָן הָאֲרַמִּי
 קָלִיָּה אָזִיל בְּעֵלְמָא דְלָא הוּא בַר נָשׁ דִּישְׁתַּזְיַב מִנִּיהּ,
 דְּהוּא הוּא חָרַשׁ בְּחַרְשֵׁין וְרַב בְּקוֹסְמִין, וְאָבִוי דְּבַעוֹר
 הוּא, וּבַעוֹר אָבִוי דְּבַלְעָם, דְּכַתִּיב (יהושע יג) בְּלַעַם בֶּן
 בַּעוֹר הַקּוֹסֵם, וְלָבָן חָכֵם בְּחַרְשֵׁין וְקוֹסְמִין וַתִּיר
 מִכְּלָהּוּ, וְעִם כָּל דָּא לָא יָכִיל בִּיעֲקֹב. וּבַעָא לְאוּבְדָא
 לְיעֲקֹב בְּכַמָּה זַיִינִין הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דברים כו) אֲרַמִּי
 אוּבַד אָבִי.

אָמַר רַבִּי אַבָּא כּוּלִי עֵלְמָא הָוֵי יַדְעֵי דְלָבָן הוּא
 רַב חַכְיִמִּין וְחַרְשֵׁין וְקוֹסְמִין, וּמֵאֵן דְּבַעֵי
 לְאוּבְדָא בְּחַרְשֵׁין לָא אֲשַׁתְּזִיב מִנִּיהּ, וְכָל מַה דִּידַע
 בְּלַעַם מִנִּיהּ הוּא. וְכַתִּיב בִּיהּ בְּבַלְעָם (במדבר כב) כִּי

לשון הקודש

ועם כל זה לא יכול ליעקב, ורצה לאבד את יעקב בכמה פלי זיין. והו שכתוב (דברים כו) ארמי אבד אבי.

אמר רבי אבא, כל העולם היו יודעים שלבן היה גדול החכמים והמכשפים והקוסמים, ומי שרצה לאבד אותו בכשפיו, לא נצל ממנו, וכל מה שינדע בלעם - ממנו היה, וכתוב בבלעם (במדבר כב) כי ידעתי את אשר תברך מברך

אמר רבי יהודה, מה ראה יעקב ששלח לעשו ואמר עם לבן גרתי, וכי מה עשה בשליחותו של עשו ושאמר דבר זה? אלא לבן הארמי, קולו הלך בעולם, שלא היה אדם שינצל ממנו, והוא היה מכשף בכשפים וגדול בקוסמים, ואבי בעור היה, ובעור אבי בלעם, שכתוב (יהושע יג) בלעם בן בעור הקוסם, ולבן חכם במכשפים ובקוסמים יותר מכלם,

וַיִּדְעֵתִי אֵת אֲשֶׁר תִּבְרַךְ מִבְּרַךְ וְאֲשֶׁר תָּאֵר יוֹאֵר.
 וְכוּלֵי עֲלֵמָא הֵווּ מִסְתַּפֵּי מִלְבָּן וּמִתְרִשׁוּי, וּמִלְכָּה
 קַדְמָאָה דְשִׁדְר יַעֲקֹב לְעֵשׂו אָמַר עִם לָבָן גְּרַתִּי.
 וְאִי תִימָא דְזַעִיר הָוָה יָרַח אִו שְׂתָא. לָאו הָכִי, אֶלְא
 וְאַחַר עַד עָתָה, עֲשְׂרִין שָׁנִין אֶתְאַחֲרִית עִמִּיהָ.
 וְאִי תִימָא דְלֵא סָלִיק בְּיַדִּי כְּלוּם. וַיְהִי לִי שׂוֹר וַחֲמוֹר,
 אֵינֹון תִּרְיִן גְּזָרֵי דִינִין, דְּכַד מִתְחַבְּרִין תִּרְוּוּיָהוּ כְּחֻדָּא,
 לֵא מִתְחַבְּרִין אֶלְא לְאַבְאָשָׁא עֲלֵמָא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב,
 (דברים כב) לֹא תַחֲרֹשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּו.

צֵאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה, אֵלִין אֵינֹון כְּתָרֵי תַתָּאי דְקַטְל
 קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּמַצְרַיִם (שמות יב) בְּכוֹר בְּהֵמָה
 (שמות יב) בְּכוֹר הַשֶּׁבִי (שמות יא) בְּכוֹר הַשִּׁפְחָה, הָדָא הוּא
 דְכְּתִיב צֵאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה. מִיָּד מִסְתַּפֵּי הָוָה עֵשׂו
 וְנִפְק לְקַדְמוּתִיהָ, וְדַחֲלוּ הָוָה לִיה מִיַּעֲקֹב בְּמָה דְהָוָה
 לִיה לְיַעֲקֹב מֵעֵשׂו.

לשון הקודש

וְאֲשֶׁר תָּאֵר יוֹאֵר, וְכָל הָעוֹלָם הֵיזוּ פּוֹחֲדִים מִלְבָּן וּמִכְשָׁפָיו. וְדַבָּר רֵאשׁוֹן שְׁשִׁלַח יַעֲקֹב לְעֵשׂו - אָמַר עִם לָבָן גְּרַתִּי.

וְאִם תֵּאמַר שְׁמַעַט הָיָה, הַדָּשׁ אִו שְׁנָה - לֹא כֶּךָ, אֶלְא וְאַחַר עַד עָתָה, עֲשְׂרִים שְׁנָה הִתְאַחֲרִיתִי עִמּוֹ. וְאִם תֵּאמַר שְׁלֵא עָלָה בְּיַדִּי כְּלוּם - וַיְהִי לִי שׂוֹר וַחֲמוֹר.

צֵאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה - אֵלִין הֵם כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים שֶׁהֲרֵג הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַצְרַיִם, (שמות יב) בְּכוֹר בְּהֵמָה, (שם) בְּכוֹר הַשֶּׁבִי, (שם יא) בְּכוֹר הַשִּׁפְחָה. וְהוּא שְׁכַתּוֹב

לְבַר נָשׁ דְּהוּה אָזִיל בְּאַרְחָא, עַד דְּהוּה אָזִיל שְׁמַע
 עַל חַד לְסַטִּים דְּהוּה כְּמִן בְּאַרְחָא, פְּנַע בֵּיה
 בַּר נָשׁ אַתְרָא. אָמַר לִיה מִמָּאן אַנְתָּ, אָמַר לִיה
 מִפְּלוּנִי לְגִיזוֹן אָנָּא, אָמַר לִיה סְטִי לָךְ מִנְּבִאי דְכָל
 מָאן דְקָרִיב בְּתַדְאִי חַד חוּיָא אָנָּא מִיִּתִי וְקָטִיל לִיה.
 אָזִיל הַהוּא בַּר נָשׁ לְהַהוּא לְגִיזוֹן, אָמַר לִיה חַד בַּר
 נָשׁ אָתִי וְכָל מָאן דִּי קָרִיב בְּתַדְאִיה נְשָׁבִיה חַד חוּיָא
 דְּהוּא מִיִּתִי (דף קסו ע"א) וּמִיִּתִי.

שְׁמַע הַהוּא לְגִיזוֹן וְדַחִיל, אָמַר יָאוּת דְּאִזִּיל לְקַבְּלִיה
 וְאַתְפִּיִּים בְּתַדְאִיה. עַד דְּחָמָא לִיה הַהוּא בַּר
 נָשׁ, אָמַר, וַוִי דְּהַשְׁתָּא וְקָטְלִינִיה הַהוּא לְגִיזוֹן. שְׁאֲרִי
 סְגִיד וְכַרְע לְקַבְּלִיה. אָמַר הַהוּא לְגִיזוֹן, אֲלִמְלֵא הָוָה
 לִיה בִּידִיה חוּיָא לְקָטְלָא, לָא סְגִיד פּוּלִי הָאִי לְקַבְּלִי.

לשון הקודש

אמר לו: איש אחד בא, וכל מי שקרב אליו, נושד אותו נחש אחד שהוא מביא, ומת.
 שמע אותו לגיזון ופחד. אמר: יפה שאלך עמו ואתפיים עמו. עד שראה אותו אותו האיש, אמר: אזי ואבוי שעכשו יהרג אותו אותו הלגיזון. התחיל להשתחוות ולכרע פנגדו. אמר אותו לגיזון: אלמלא היה לו בידו נחש להרג, לא היה משתחוה כל זה פנגדי. התחיל

צאן ועבד ושפחה. מיד היה עשו פחד ויצא פנגדו, ופחד היה לו מיעקב כמו שהיה ליעקב מעשו.
 לאיש שהיה הולך בדרך. עד שהיה הולך, שמע על לסטים אחד שהיה אורב בדרך. פגש אותו איש אחר, אמר לו: ממי אתה? אמר לו: אני מלגיזון פלוני. אמר לו: סטה לך מלפני, שכל מי שקרב אלי, אני מביא נחש אחד שהורג אותו. הלך אותו האיש לאותו הלגיזון.

שָׂאֲרֵי לְגִזְזָאָה לְאַתְנָאָה, אָמַר, הוֹאִיל וְכָל כֶּךָ כֶּךָ פָּרַע
לְקַבְּלֵי לֹא אֶקְטְלֵינִיהּ.

כֶּךָ אָמַר יַעֲקֹב עִם לָבָן גֵּרְתִּי וְאַחַר עַד עָתָה,
עֶשְׂרִין שָׁנָן אֶתְאַחֲרִית עִמִּיהּ וְאַנָּא מִיִּתִּי חֲזִינָא
לְקַבְּלָא בְּנֵי נֶשְׂאָה. שְׁמַע עֵשׂו, אָמַר, וְוִי מָאן יָקוּם
קַמִּיהּ. דְּהַשְׁתָּא יִקְטְלֵינִיהּ יַעֲקֹב בְּפוּמִיהּ, שָׂאֲרֵי נָפִיק
לְקַדְמוּתֶיהּ לְאַתְפִּיסָא עִמִּיהּ.

בֵּינָן דְּחָמָא לִיהּ מַה כְּתִיב וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצַר
לוֹ, בֵּינָן דְּקָרִיב בְּהַדְרִיהּ שָׂאֲרֵי כֶּרַע וְסָגִיד
לְקַבְּלִיהּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶרְצָה שְׁבַע
פְּעָמִים עַד גִּשְׁתּוֹ עַד אָחִיו. אָמַר עֵשׂו אֵלְמָלָא כָּל
כֶּךָ הָוּה עִמִּיהּ, לֹא סָגִיד לְקַבְּלֵי, שָׂאֲרֵי לְאַתְנָאָה.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב בְּבִלְעָם (במדבר כב) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל
בִּלְעָם לִיְלֹא. בְּלָבָן כְּתִיב (בראשית לא) וַיָּבֹא אֱלֹהִים

לשון הקודש

בֵּינָן שְׂרָאָה אוֹתוֹ מַה כְּתוּב? וַיִּירָא
יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצַר לוֹ. בֵּינָן שְׂקָרָב אֱלִיּוֹ,
הַתְּחִיל לְכַרַע וְלִסְגַד לְפָנָיו, זְהוּ שְׂפָתוּב
וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶרְצָה שְׁבַע פְּעָמִים עַד גִּשְׁתּוֹ
עַד אָחִיו. אָמַר עֵשׂו, אֵלְמָלָא כָּל כֶּךָ הָיָה
עִמּוֹ, לֹא וַיִּשְׁתַּחֲוּהּ בְּגִנְדִי. הַתְּחִיל
לְהַתְנָאוֹת.

בֹּא רֵאָה מַה כְּתוּב בְּבִלְעָם, (במדבר כב)

הַלְגִּיזִין לְהַתְנָאוֹת. אָמַר: הוֹאִיל וְכָל כֶּךָ
כֶּרַע לְגִנְדִי, לֹא אֶהְרַג אוֹתוֹ.
כֶּךָ אָמַר יַעֲקֹב, עִם לָבָן גֵּרְתִּי וְאַחַר עַד
עָתָה. עֶשְׂרִים שָׁנָה הִתְאַחֲרִית עִמּוֹ, וְאַנִּי
מִבִּיא נַחֵשׁ לְהַרְגַּ בְּנֵי אָדָם. שְׁמַע עֵשׂו,
אָמַר, אוֹי מִי יָקוּם לְפָנָיו, שְׁעַכְשָׁו יַהְרֹג
אוֹתוֹ יַעֲקֹב בְּפוּי. הַתְּחִיל לְצַאֵת כְּגִנְדּוֹ
לְהַתְפִּים עִמּוֹ.

אֶל לִבְנֵי הָאָרָמִי בְּחֵלוֹם הַלֵּילָה וַיֹּאמֶר לוֹ הַשָּׁמַר לְךָ
 פֶּן תִּדְבַר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב וְגו'. פֶּן תִּדְבַר, פֶּן תַּעֲשֶׂה
 לַיַּעֲקֹב רָעָה מִיִּבְעֵי לִיָּהּ. אֵלֶּא לִבְנֵי לֹא רָדַף אֲבֹתֶיךָ
 דִּי־עֲקֹב בְּחֵילָה דְּגוֹבְרִין לֶאֱנָחָה בֵּיהּ קִרְבָּא. דְּהָא
 חֵילָה דִּי־עֲקֹב וּבְנָוֵי רַב מֵיָּהּ, אֵלֶּא לְמִקְטִילֵיהּ בְּפּוֹמִיָּה
 וְלִשְׂעָאָה כֻּלָּא. הָדָא הוּא דְכָתִיב אָרָמִי אוֹבֵד אָבִי.

וּבְנֵי בְּךָ, פֶּן תִּדְבַר, וְלֹא כָּתִיב פֶּן תַּעֲשֶׂה. וְכָתִיב
 יֵשׁ לֹאֵל יָדֵי לַעֲשׂוֹת. מִנֵּיִן הוּא יָדַע דִּיכֻלְתָּא
 הוּא בִּידֵיהּ. אֵלֶּא כְּמָה דְאִתְמַר אֱלֹהֵי אֲבִיכֶם אָמַשׁ
 אָמַר אֵלַי וְגו'.

וְדָא הוּא סְהֵדוּתָא, דְּפָקִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לֶאֱסִהָדָא. דְּכָתִיב (דְּבָרִים כו) וְעִנִּיתָ וְאָמַרְתָּ לְפָנַי
 יי אֱלֹהֶיךָ אָרָמִי אוֹבֵד אָבִי וְגו'. וְעִנִּיתָ, כְּמָה דְאִתְּ
 אָמַר, (שְׁמוֹת כ) לֹא תַעֲנֶה בִּרְעֶךָ. (דְּבָרִים יט) עֲנֵה בְּאָחִיו.

לשון הקודש

אבד אבי.

וְלִבְנֵי כְּתוּב פֶּן תִּדְבַר וְלֹא פֶּן תַּעֲשֶׂה.
 וְכָתוּב יֵשׁ לֹאֵל יָדֵי לַעֲשׂוֹת. מִנֵּיִן הָיָה
 יוֹדַע שִׁיבְלַת הֵיחָה בְּיָדוֹ? אֵלֶּא כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר אֱלֹהֵי אֲבִיכֶם אָמַשׁ אָמַר אֵלַי.
 וְזוֹתֵי הַעֲדוּת שְׁעוּהָ תְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהַעֲדֵי, שְׁכָתוּב (דְּבָרִים כו) וְעִנִּיתָ וְאָמַרְתָּ
 לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ אָרָמִי אוֹבֵד אָבִי וְגו'.
 וְעִנִּיתָ - כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת כ) לֹא תַעֲנֶה

וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֶל בְּלַעַם לֵילָה. בְּלַבְּנֵי
 כְּתוּב (בְּרַאשִׁית לא) וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֶל לִבְנֵי
 הָאָרָמִי בְּחֵלוֹם הַלֵּילָה וַיֹּאמֶר לוֹ הַשָּׁמַר
 לְךָ פֶּן תִּדְבַר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב וְגו'. פֶּן
 תִּדְבַר? פֶּן תַּעֲשֶׂה לַיַּעֲקֹב רָעָה אֲרִיךְ
 לְכַתְּבֵי אֵלֶּא לִבְנֵי לֹא רָדַף אַחֲרֵי יַעֲקֹב
 בְּכַח גְּבוּרִים לְעֶרְךָ בּוֹ קִרְבֵי, שְׁהָרֵי חֵיל
 יַעֲקֹב וּבְנָוֵי גְדוֹל מִמֶּנּוּ, אֵלֶּא לְהַרְגוֹ בְּפִיו
 וְלִהְשְׁמִידוֹ אֶת הַכֹּל. זְהוּ שְׁכָתוּב אָרָמִי

כְּתִיב בַּיּוֹם בְּבַלְעָם (במדבר כד) **וְלֹא הָלַךְ כְּפַעַם כְּפַעַם**
לְקִרְאָת נְחָשִׁים, דְּהָכִי הוּא אֲרַחֲיָה דְאִיהוּ
הָוָה מְנַחֵשׁ. בְּלָבָן כְּתִיב, (בראשית ל) נְחֹשֶׁתִי, דְאִשְׁגַּח
בְּחַרְשׁוּי וּבְקִסְמוּי בְּעִסְקָא דִיעֵקֵב, וְכֵד בָּעָא לְאוּבְדָא
לִיעֵקֵב בְּנַחֲשָׂא וּבְחַרְשָׂא דִילִיָּה בָּעָא לְאוּבְדִיָּה, וְלֹא
שִׁבְקִיָּה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא.

וְחֵינּוּ דְאָמַר בְּלַעַם בַּר בְּרִיָּה (במדבר כג) כִּי לֹא נַחֵשׁ
בִּיעֵקֵב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל, מָאן יָכִיל לְהוֹן,
דְּהָא סָבְאֵי בָּעָא לְאוּבְדָא לְאַבוּהוֹן בְּנַחֲשִׁים וּבְקִסְמִים
דִילִיָּה וְלֹא סְלִיקָא בִידּוּי. דְלֹא שִׁבְקִיָּה לְלִטְיָא. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב כִּי לֹא נַחֵשׁ בִּיעֵקֵב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל.

וּבְכַלְהוּ עֶשְׂרֵה זִינֵי חַרְשִׁין וְקוּסְמִין דְקוּזְטִפִּי
דְכַתְרִין תַּתְּאִין עֶבֶד לָבָן לְקַבְלִיָּה דִיעֵקֵב
וְלֹא יָכִיל. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית לא) וַתַּחֲלֶף אֶת

 לשון הקודש

בְּרַעְיָה, (דברים יט) עֲנֵה בְּאֶחָיו.

וְחֵינּוּ שְׂאֵמַר בְּלַעַם בֶּן בְּנוֹ, כִּי לֹא נַחֵשׁ
בִּיעֵקֵב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל. מִי יָכִיל
לְהֵם? שְׁהָרֵי סָבִי רָצָה לְאַבְדֵּי אֶת
אַבְיָהֶם בְּנַחֲשִׁים וּבְקִסְמִים שְׁלוֹ וְלֹא
עָלָה בִידּוֹ, שְׁלֵא הִשְׁאִירוּ לְקַלְלֵל. וְהוּ
שְׁכַתּוּב כִּי לֹא נַחֵשׁ בִּיעֵקֵב וְלֹא קָסַם
בְּיִשְׂרָאֵל.

וּבְכַל עֶשְׂרֵת מִינֵי כְּשָׁפִים וְקִסְמִים

כְּתוּב בְּבַלְעָם (במדבר כד) וְלֹא הָלַךְ כְּפַעַם
כְּפַעַם לְקִרְאָת נְחָשִׁים, שְׁכַף הוּא דְרַבּוֹ
 – שְׁהוּא הִיָּה מְנַחֵשׁ. בְּלָבָן כְּתוּב (בראשית
 6) נְחֹשֶׁתִי, שְׁהִשְׁגִּיחַ בְּכַשְׁפֵּי וּבְקִסְמוּי
 בְּעִסְקָא שְׁלֵ יַעֲקֹב, וּכְשִׁרְעָה לְהַאֲבִיד אֶת
 יַעֲקֹב בְּנַחֲשִׁים וּבְכַשְׁוּפִים שְׁלוֹ, רָצָה
 לְאַבְדּוֹ, וְלֹא עָזְבוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מִשְׁכַּבְתִּי עֲשֶׂרֶת מוֹנִים. דְּכֻלְּהוּ עֶבֶד לָבָן לְקַבְּלֶיהָ
 וְלֹא סָלִיקוּ בִידוּי לְאַבְאָשָׁא לִיָּהּ, דְּכַתִּיב, (בראשית לא)
 וְהֶחֱלַף אֶת מִשְׁכַּבְתִּי עֲשֶׂרֶת מוֹנִים וְלֹא נָתַנּוּ אֱלֹהִים
 לְהִרְעֵ עַמְדִי. מָאִי מוֹנִים, כְּתָרְגוּם זִינּוּן, וְכַתִּיב (ויקרא
 יז) לְשָׁעִירִים אֲשֶׁר הֵם זוֹנִים אַחֲרֵיהֶם. מוֹנִים, מִינִים
 כְּמִשְׁמָעוֹ. וְעֲשָׂרָה זִינּוּן אֵינּוּן דְּתַרְשִׁין וְקוֹסְמִין כְּכַתְרִין
 תַּתְּאִין וְכֻלְּהוּ עֶבֶד לְקַבְּלֶיהָ.

עֲשָׂרָה זִינּוּן אֵינּוּן, דְּכַתִּיב, (דברים יח) קוֹסִם קְסָמִים
 מְעוֹנָן וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף וְחוֹבֵר חֶבֶר וְשׂוֹאֵל
 אוֹב וַיִּדְעוּנִי וְדוֹרֵשׁ אֶל הַמֵּתִים, הָא עֲשָׂרָה אֵינּוּן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי נַחֵשׁ וְקַסֵּם, תְּרִי זִינֵי אֵינּוּן, וּבְדַרְגָּא
 חַד סָלְקִין. וְכֵד אַתָּא בַלְעָם בְּקַסֵּם עֶבֶד
 לְקַבְּלֶיהוּן דִּישְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, (במדבר כב) וְקַסָּמִים

לשון הקודש

וְעֲשָׂרָה מִינִים הֵם שְׁלֹשׁ כְּשָׁפִים וְקַסָּמִים
 כְּכַתְרִים הַתַּחְתּוֹנִים, וְכֻלָּם עֲשָׂה כְּנִגְדּוֹ.
 עֲשָׂרָה מִינִים הֵם, שְׁכָתוּב (דברים יח) קַסֵּם
 קַסָּמִים מְעוֹנָן וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף וְחוֹבֵר חֶבֶר
 וְשׂוֹאֵל אוֹב וַיִּדְעוּנִי וְדַרְשׁ אֶל הַמֵּתִים. הָרִי
 הֵם עֲשָׂרָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, נַחֵשׁ וְקַסֵּם הֵם שְׁנֵי
 מִינִים, וּבְדַרְגָּא אַחַת עוֹלָם, וּכְשָׁפָא
 בַלְעָם, בְּקַסֵּם עֲשָׂה כְּנִגְדּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְהֵינּוּ

מִהֶאֱרַת הַכְּתָרִים הַתַּחְתּוֹנִים עֲשָׂה לָבָן
 כְּנִגְדּוֹ יַעֲקֹב, וְלֹא יָכַל. זְהוּ שְׁכָתוּב (בראשית
 לא) וְתֶחֱלַף אֶת מִשְׁכַּבְתִּי עֲשֶׂרֶת מִנִּים.
 שְׁכָלָם עֲשָׂה לָבָן כְּנִגְדּוֹ וְלֹא עָלָה כִּידוֹ
 לְהִרְעֵ לוֹ, שְׁכָתוּב (שם) וְהֶחֱלַף אֶת
 מִשְׁכַּבְתִּי עֲשֶׂרֶת מִנִּים וְלֹא נָתַנּוּ אֱלֹהִים
 לְהִרְעֵ עַמְדִי. מַה זֶה מִנִּים? כְּתָרְגוּם
 מִינִים, וְכַתּוּב (ויקרא יז) לְשָׁעִירִים אֲשֶׁר הֵם
 זוֹנִים אַחֲרֵיהֶם. מוֹנִים – מִינִים כְּמִשְׁמָעוֹ.

בְּיָדָם. וְלִקְבֻלָּיהָ דִּיעֲקֹב אֶתָּא לָבָן בְּנַחֲשׁ, הֵאֵי וְהֵאֵי
 לֹא סָלִיקוּ בִּידְוִיָּהּוּ הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שם כג) כִּי לֹא
 נַחֲשׁ בִּיעֲקֹב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל. כִּי לֹא נַחֲשׁ בִּיעֲקֹב
 בְּקַדְמֵיתָא בְּיוֹמוֹי דְלָבָן. וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל לְבַתָּר
 בְּיוֹמוֹי דְבַלְעָם.

אָמַר בַּלְעָם לְבָלָק, תָּא חַזִּי, מָאן יָכִיל לְהוֹן. דְּכָל
 קָסָמִין וְחַרְשִׁין דְּבַכְתָּרִין דִּילָן, מְקוֹיִפָּא
 דְּמַלְכוּתָא דְלַעִילָא (וּתְפָא) מִתַּעֲטָרֵן (דְּהָא), וְהוּא אֶתְקַשֵּׁר
 בְּהוּ, דְכַתִּיב יי אֱלֹהֵי עַמּוֹ וְתִרְוַעַת מִלְּךָ בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה חַס וְשָׁלוֹם דְהָוָה יָדַע בַּלְעָם
 בְּקַדוּשָׁה דְלַעִילָא (דף קסז ע"ב) כָּלֵל. דְהָא קַדְשָׁא
 בְּרוּךְ הוּא לֹא אֶתְרַעֵי בְעַם וְלִישָׁן אַחֲרָא דִישְׁתַּמְשׁ
 בִּיקְרִיָּהּ, אֵלָא בְּגוֹי קַדִּישִׁין. וְאָמַר (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם
 וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים, מָאן דְּאִינוּן קַדִּישִׁין יִשְׁתַּמְשׁוּן

לשון הקודש

שְׁלַמְעֵלָה (ומטת) מִתַּעֲטָרִים, וְשִׁהְרִין וְהוּא
 הַתְּקַשֵּׁר בְּהֵם, שְׁכַתוּב ה' אֱלֹהֵי עַמּוֹ
 וְתִרְוַעַת מִלְּךָ בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, חַס וְחֵלְלָה שְׁהֵיָה
 יוֹדַע בַּלְעָם בְּקַדְשָׁה שְׁלַמְעֵלָה כָּלֵל,
 שְׁהֵרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִתְרַצָּה
 בְּעַם וְלִשׁוֹן אַחֲרֵי שִׁישְׁתַּמְשׁ בְּכַבוֹדוֹ
 אֵלָא בְּגוֹי הַקְּדוֹשִׁים, וְאָמַר (ויקרא יא)
 וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים. מִי שְׁהֵם

שְׁכַתוּב (במדבר כב) וְקָסַמִּים בְּיָדָם. וּבְנִגְדַ
 יַעֲקֹב בָּא לָבָן בְּנַחֲשׁ. זֶה וְנֹה לֹא עָלָה
 בְּיָדָם. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם כג) כִּי לֹא נַחֲשׁ
 בִּיעֲקֹב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל. כִּי לֹא נַחֲשׁ
 בִּיעֲקֹב - בַּתְּחִלָּה בְּיַמֵּי לָבָן. וְלֹא קָסַם
 בְּיִשְׂרָאֵל - אַחֲרֵי כֵן בְּיַמֵּי בַלְעָם.

אָמַר בַּלְעָם לְבָלָק, בָּא רָאָה מִי יָכוֹל
 לְהֵם, שְׁכָל הַקָּסָמִים וְהַכְּשָׁפִים
 שְׁבַכְתָּרִים שְׁלָנוּ מִהָאֲרַת הַמַּלְכוּת

בְּקִדּוּשָׁהּ, יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן קְדִישִׁין דְּכְתִיב, (דברים יד) כִּי עִם
קְדוּשׁ אֶתָּה. אֶתָּה קְדוּשׁ וְלֹא עִם אֲחֵרָא.

מָאן דְּאֵינוֹן מְסֻאֲבִין, מְסֻאֲבוּ אֲזַדְמֵן לִזְן לְאַסְתָּאבָּא
עֲלֵיהּ. כְּתִיב, (ויקרא יג) טָמֵא הוּא בָּדַד יֹשֵׁב מְחוּץ
לְמַחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ. וּמְסֻאֲבָא לְמְסֻאֲבָא קָרִי דְכְתִיב, (שם)
וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא, מָאן דְּאִיהוּ טָמֵא, לְטָמֵא יִקְרָא,
כֹּלָא אֲזִיל בְּתַר זִינֵיהּ.

אָמַר רַבִּי יַעֲזֶקֶק, יָאוּת הוּא לְיַעֲקֹב דְּהוּה קְדִישָׁא
לוֹמַר דְּאַסְתָּאב בְּלָבָן וּבְחֶרְשׁוֹי, אוֹ שְׁבַתָּא
הוּא דִּילֵיהּ. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, אַף עַל גַּב דְּקָאמַר
רַבִּי יְהוּדָה, אֲנָא מְסִייעַ לָךְ. דְּהָא כְּתִיב, (בראשית כז)
אֲנֹכִי עָשׂוּ בְּכוֹרְךָ. וְכִי יָאוּת הוּא לְצַדִּיקָא כִּיַּעֲקֹב
לְמַחֲלָף שְׁמִיהּ בְּשֵׁמָא דְּמְסֻאֲבָא, אֵלָא אֲנֹכִי פְּסָקָא
טַעֲמָא. וְאָמַר אֲנֹכִי מָאן דְּאֲנָא, אֲבָל עָשׂוּ בְּכוֹרְךָ
וְהָא אוֹקְמוּתָא.

לשון הקודש

יִקְרָא. כִּי שְׁהוּא טָמֵא לְטָמֵא יִקְרָא, הַבֵּל
הוֹלֵךְ אַחֵר מֵינוּ.

אָמַר רַבִּי יַעֲזֶקֶק, נָאָה הוּא לְיַעֲקֹב,
שְׁהִיָּה קְדוּשׁ, לוֹמַר שְׁנִטְמָא בְּלָבָן
וּבְכִשְׁפִּיּוֹ, אוֹ שְׁבַתָּה הוּא שְׁלוֹ? אָמַר לוֹ
רַבִּי יוֹסִי, אַף עַל גַּב שְׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה
- אֲנִי מְסִייעַ לָךְ, שְׁהִיָּה כְּתוּב (בראשית כז)

קְדוּשִׁים וְשִׁתְּמָשׁוּ בְּקִדּוּשָׁהּ. יִשְׂרָאֵל הֵם
קְדוּשִׁים, שְׁבַתוּב (דברים יד) כִּי עִם קְדוּשׁ
אֶתָּה. אֶתָּה קְדוּשׁ וְלֹא עִם אַחֵר.

מִי שְׁהֵם טָמֵאִים, טָמֵאָה מוֹדְמֵנָת לְהֵם
לְהִטְמָא עָלָיו. כְּתוּב (ויקרא יג) טָמֵא הוּא
בָּדַד יֹשֵׁב מְחוּץ לְמַחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ, וְטָמֵא
לְטָמֵא קוֹרָא, שְׁבַתוּב (שם) וְטָמֵא טָמֵא

אֹרֶךְ הַבָּא, וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר, לֹאמֹר לָא תִשְׁוִי לְבָדְךָ
 וּרְעוּתְךָ לְהֵחִיא בְרַכְתָּא דְבָרִיךָ לִי אַבָּא
 דְּאַתְקַיִים בִּי. הוּא בָרִיךְ לִי הוּוּה גְבִיר לְאַחִיךָ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ
 לְךָ בְּנֵי אֲמֶדָּה, בְּגִין כְּדָּ עֲבָדְךָ יַעֲקֹב. לֹאדְנִי לְעֵשׂוּ.
 הוּא בָרִיךְ לִי בְרוּב דְּגֵן וְתִירוּשׁ. הָא לָא אַתְקַיִים בִּי,
 דְּלֹא אוּצְרֵנָא לֹון. אֱלֹא, וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֵאן
 וְעֶבֶד, רָעִי עָנָא בְּחַקְלָא. הוּא בָרִיךְ לִי, מִטַּל הַשָּׁמַיִם
 וּמִשְׁמַיַי הָאָרֶץ. הָא לָא אַתְקַיִים בִּי, בְּגִין דְּהָא עִם
 לָבָן גְּרַתִּי, כְּגִיּוֹרָא. דְּלֹא הוּוּה לִי בֵיתָא חָדָא כָּל שְׁכָן
 מִשְׁמַיַי הָאָרֶץ. וְכָל דָּא בְּגִין דְּלֹא יִסְתַּכַּל בֵּיהּ בְּיַעֲקֹב
 עַל אֵינֹן בְּרַכָּאן וַיִּקְטַרְגַּ עֲמִיּוּה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר כְּתִיב בֵּיהּ בְּיַעֲקֹב (בראשית כה) אִישׁ תָּם
 יוֹשֵׁב אֲהֵלִים, גֹּבֵר שְׁלִים. בְּגִין דְּאִיְהוּ יְתִיב

לשון הקודש

אצרתִי אותם, אלא ויהי לי שור וחמור
 צאן ועבד, רועה צאן בשדה. הוא ברך
 אותי מטל השמים ומשמני הארץ -
 הרי לא התקיים בי, משום שהרי עם
 לבן גרתי, כגור, שלא היתה לי בית
 אחד, כל שבן משמני הארץ. וכל זה
 כדי שלא יסתכל ביה ביעקב על אותן
 ברכות ויקטרג עמו.

רבי אבא אמר, כתוב ביעקב (שם כה)
 איש תם יושב אהלים, גבר שלם,
 משום שהוש יושב בשני משכנים

אנכי עשו בברך. וכי יפה הוא לצדיק
 ביעקב להחליף שמו בשם סמאה?
 אלא אנכי, פוסק טעם, ואומר אנכי מי
 שאני, אבל עשו בברך, והרי פשוטה.
 אף כֵּאֵן. ויהי לו שור וחמור. לומר, אל
 תשיים לבך ורצונך לאותה ברכה
 שברכני אבא שהתקיימה בי. הוא ברך
 אותי הוה גביר לאחייך וישתחוו לך
 בני אמד - משום כך עבדך יעקב
 לאדני לעשו. הוא ברך אותי ברב דגן
 ותירוש - הרי לא התקיים בי, שלא

בְּתַרְיֵן מִשְׁכָּנֵינוּ עֲלָאִין. וְאַשְׁלִים לְהַאי גִיסָא וּלְהַאי
 גִיסָא, וְאִיהוּ לָא אָמַר דְּאַסְתָּאב בְּתַרְשׁוּי. אָבַל עַל
 מַה דְּקָאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּגִין דְּלַבּוּי שְׁלִים עַל טִיבוּ
 וְקִשׁוּט דְּעֵבִיד לִיה קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. דְּכָל עֲלָמָא
 יַדְעֵי עוֹבְדוּי דְּלָבָן מָאן אֵינּוּן, וּמָאן יָכִיל לְאַשְׁתַּזְבָּא
 (ס"א מנייה, כל עשרין שנין דהויתי עמיה) מִקְטְרוּנָא דִּילִיָּה דְּבַעֵי
 לְאוּבְדָא לִי. (ס"א ואנא יתיבנא ועבדנא עמיה עשרין שנין) וְקִדְשָׁא
 בְּרִידָּהּ הוּא שׁוֹבְבֵי מַנִּיָּה. וְכֹלָא הָוָה בְּגִין דְּלָא יִסְתַּכַּל
 בֵּיה עֵשׂו דְּאַתְקִימוּ בֵּיה אֵינּוּן בְּרַכָּאן, וְלָא יִנְטַר לִיה
 דְּבָבוּ. וְעַל דָּא כְּתוּב, (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרַכִּי יִי וְגו',
 וְכְתוּב, (דברים יח) תָּמִים תִּהְיֶה עִם יְיָ אֱלֹהֶיךָ:

וַיִּשׁוּבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל אַחִיךָ
 אֶל עֵשׂו וְגַם הוֹלֵךְ לִקְרַאתְךָ וְאַרְבַּע מֵאוֹת
 אִישׁ עִמּוֹ. כִּינּוֹן דְּאָמַר בָּאנוּ אֶל אַחִיךָ, לָא יַדְעֵנָא

לשון הקודש

הצילני מפניו. והכל היה כְּדִי שְׁלָא
 יִסְתַּכַּל בּוּ עֵשׂו שְׁהִתְקִימוּ בּוּ אוֹתָן
 בְּרַכּוֹת וְלָא יִשְׁמַר לוּ טִינָה. וְעַל זֶה
 כְּתוּב (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרַכִּי ה' וְגו',
 וְכְתוּב (דברים יח) תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה'
 אֱלֹהֶיךָ.

וַיִּשְׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל יַעֲקֹב לֵאמֹר
 בָּאנוּ אֶל אַחִיךָ אֶל עֵשׂו וְגַם הוֹלֵךְ
 לִקְרַאתְךָ וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ. כִּינּוֹן

עליונים, והשלים לצד זה ולצד זה.
 והוא לא אמר שנטמא בכשפיו. אבל
 על מה שאמר רבי יהודה, משום שלבו
 שלם על טוב ואמת שעשה לו הקדוש
 ברוך הוא, שכל העולם יודעים מעשי
 לבן מה הם ומי יכול להנצל וס"א מפניו,
 כל עשרים השנים שהייתי עמו. מקטרונו,
 ורצה לאבד אותי וס"א ואני ישבתי ועשיתי
 עמו עשרים שנה. והקדוש ברוך הוא

דַּאִיְהוּ עֲשׂוּ, וְכִי אֲחִין אַחֲרֵינוּן הָיוּ לְיַעֲקֹב. אֵלֶּא כָּאֲנִי
 אֶל אַחִיד, וְאִי תִימָא דְהַדְר בְּתִשׁוּבָה וְאָזִיל בְּאַרְח
 מְתַקְנָא, לָאו הָכִי, אֵלֶּא עֲשׂוּ הַרְשַׁע בְּדַמְעִיקְרָא. וְגַם
 הוֹלֵךְ לְקִרְאָתְךָ, וְאִי תִימָא דַּאִיְהוּ בְּלַחֲדוּדֵי אָזִיל.
 לָאו, אֵלֶּא אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ.

וְכָל כֶּךָ לְמַה, (אֵלֶּא אֵינִינוּ) אָמְרוּ לִיה, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא אַתְרֵיעִי תְדִיר בְּצִלוֹתְהוֹן וְצַדִּיקָא
 וּמְתַעֲטָר בְּצִלוֹתְהוֹן. כְּדֵאמְרֵינוּן, דִּהֵהוּא מְלֵאכָא
 דְּמִמְנָא עַל צִלוֹתְהוֹן דִּישְׂרָאֵל, סְנַד"לְפּוֹן שְׁמִיָה, נָטִיל
 כָּל אֵינִינוּ צִלוֹתִין וְעֶבֶד מִנִּיָּהוּ עֲטָרָה לְחַיִּי הָעוֹלָמִים
 וְאוֹקְמוּתָהּ. וְכָל שְׁפָן צִלוֹתְהוֹן וְצַדִּיקָא דְקִדְשָׁא בְּרִידָא
 הוּא אַתְרֵיעִי בְּהוּ וְאַתְעַבְדָן עֲטָרָה לְאַתְעֲטָרָא בְּאֵינִינוּ
 צִלוֹתִין לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְאִי תִימָא מִשְׁרַיִן
 קַדִּישִׁין הָיוּ אַתְיִין עִמִּיה, אִמָּאֵי דְחִיל. אֵלֶּא צַדִּיקָא

לשון הקודש

בתפלות הצדיקים ומתעטר
 בתפלותיהם, כמו שאמרנו שאותו
 המלאך הממנה על תפלות ישראל,
 סנדלפון שמו, נוטל כל אותן תפלות
 ועושה מהם עטרה לחי העולמים
 ובארוכה, וכל שפן תפלות הצדיקים
 שהקדוש ברוך הוא מתרצה בהן,
 ונעשות עטרה להתעטר באותן תפלות
 לקדוש-ברוך-הוא. ואם תאמר,
 מחנות קדושים היו באים עמו, אז

שאמר באנו אל אחיד, לא ידענו
 שהוא עשו? וכי אחים אחרים היו
 ליעקב? אלא באנו אל אחיד. ואם
 תאמר שחזר בתשובה והולך בדרך
 תקינה - לא כך, אלא עשו הרשע כמו
 מעקרו. וגם הלך לקראתך. ואם תאמר
 שהוא הולך לבדו - לא, אלא ארבע
 מאות איש עמו.

וְכָל כֶּךָ לְמַה? וְאֵלֶּא הֵם אָמְרוּ לוֹ,
 מִשׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד מְרַצָּה

לֹא סַמְכִין עַל זְכוּתֵיהֶו, אֶלָּא עַל צְלוּתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן
לְגַבֵּי מֵאֲרִיהוֹן.

וְתָא חַוֵּי, דְאָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, צְלוּתָא דְסַגִּיאִין סָלִיק
קַמֵּי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּמִתְעַטֵּר בְּהָהוּא
צְלוּתָא. בְּגוּן דְסַלְקָא בְּגוּנִין סַגִּיאִין וְאִתְכַּלִּילַת מִכַּפָּה
סְטָרִין. וּבְגִין דְאִתְכַּלִּילַת מִכַּפָּה גּוּנִין אִתְעֵבִידַת
עֲטָרָה וּמִנְחָא עַל רִישָׁא דְצַדִּיק חַי הָעוֹלָמִים. וְצְלוּתָא
דִּיחִיד לָאו אִיהִי כְּלוּלָא, וְלָאו אִיהִי אֶלָּא בְּגוּן חַד.
וְעַל דָּא צְלוּתָא דִּיחִיד לָאו אִיהוּ מִתְתַּקְנָא לְאִתְקַבְּלָא
(אֶלָּא בְּעִלּוּקָא) בְּצְלוּתָא דְסַגִּיאִין. וְתָא חַוֵּי, יַעֲקֹב כְּלוּל
הָהוּא, וְעַל דָּא צְלוּתִיהָ תָּאִיב לָהּ קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.
מַה כְּתִיב וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצַּר לוֹ.

רַבֵּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר (משלי כח) אֲשֶׁרִי אָדָם מִפְּחַד
תָּמִיד וּמִקְשָׁה לְבוֹ יִפּוֹל בְּרָעָה. (דף קסח ע"א) וּכְאִין

לשון הקודש

הָעוֹלָמִים. וְתַפְלַת הַיְחִיד אֵינָה כְּלוּלָה
וְאֵינָה אֶלָּא בְּגוּן אַחַד, וְעַל כֵּן תַּפְלַת
יְחִיד אֵינָה מִתְקַנַּת לְהִתְקַבֵּל וְאֶלָּא
בְּתַפְלָהוּ בְּתַפְלַת רַבִּים. וּבֵא וּרְאֵה,
יַעֲקֹב הָיָה כְּלוּל, וְעַל כֵּךְ תַּפְלָתוֹ
הִשְׁתַּוְּקָה לָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מַה
כְּתוּב? וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצַּר לוֹ.

רַבֵּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (משלי כח) אֲשֶׁרִי
אָדָם מִפְּחַד תָּמִיד וּמִקְשָׁה לְבוֹ יִפּוֹל

לְמַה פְּחַד? אֶלָּא צַדִּיקִים לֹא סוֹמְכִים
עַל זְכוּתֵיהֶם, אֶלָּא עַל תַּפְלוּתֵיהֶם
וּבִקְשׁוּתֵיהֶם לְרַבּוּנָם.

וּבֵא וּרְאֵה שְׁאָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, תַּפְלַת
רַבִּים עוֹלָה לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּמִתְעַטֵּר בְּאוֹתָהּ תַּפְלָה, מִשּׁוּם שְׁעוֹלָה
בְּגוּנִים רַבִּים וְנִכְלָלַת מִכַּפָּה צַדִּיקִים,
וּמִשּׁוּם שְׁנִכְלָלַת מִכַּפָּה גּוּנִים, נַעֲשִׂית
עֲטָרָה, וּמִנְחַת עַל רֹאשׁ צַדִּיק חַי

אִינּוּן יִשְׂרָאֵל דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתָרְעֵי בְּהוּ, וְיָהֵב
 לֹון אֲוִרִייתָא דְקָשׁוּט בְּגִין לְמִזְבֵּי בָהּ לְחַיֵּי עֲלָמָא,
 דְּכָל מָאן דְּאֲשְׁתַּדַּל בְּאֲוִרִייתָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מְשִׁיךְ עֲלֵיהּ חַיִּין עֲלָאִין, וְאָעִיל לִיהּ לְחַיֵּי עֲלָמָא
 דְּאֲתֵי, דְּכֻתִּיב, (דברים ל) כִּי הוּא חַיִּיךְ וְאֶרְךְ יָמֶיךָ.
 וְכֻתִּיב, (שם לב) וּבְדָבָר הַזֶּה תִּאָּרִיכוּ יָמִים. חַיִּין בְּתַאי
 עֲלָמָא וְחַיִּין בְּעֲלָמָא דְּאֲתֵי.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר כָּל מָאן דְּאֲשְׁתַּדַּל בְּאֲוִרִייתָא
 לְשָׂמָה, לֹא מִיתְתִּיב עַל יְדָא דִּיִּצְר הָרַע, בְּגִין

(גליון דהוא נחש והוא מלאכא דמותא. אלא מיתתהון בנשיקה דכתיב (שיר השירים א)
 ישקני מנשיקות פיהו, כלומר על פי יי, והיא הנשיקה דהיא דביקותא דנפשא בעיקרא,
 ובהיא דאשתדל באורייתא) דאתתקוף באילנא דחיי ולא ארפי
 מיניה, ובגין כך צדיקא דמשתדלי באורייתא לא
 מסתאבי גופא דלהון (גליון: אלא הוא דכי, בגון אליהו בבי קברי
 דאשכחיהו רבנן, ושאלו ליה ולאן כהן הוא מר, אמר לון צדיקא לא מסאבי במיתתהון,

לשון הקודש

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כָּל מִי שְׂמִשְׁתַּדַּל
 בְּתוֹרָה, אִין מִיתְתוּ עַל יְדֵי יִצְר הָרַע,
 מְשׁוּם וְשִׁהוּ נְחֹשׁ, וְהוּא מְלַאךְ הַמָּוֶת, אֲלָא
 מִיתְתָם בְּנִשְׁיָקָה, שְׂכָתוּב (שיר א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיִּקוֹת
 פִּיהוּ. כְּלוּמַר עַל פִּי הֵי. וְהִיא הַנְּשִׁיָקָה שְׁהִיא
 דְּבִקּוֹת שַׁל הַנְּפֶשׁ בְּעֶקֶר, וְאוֹתוֹ שְׂמִשְׁתַּדַּל
 בְּתוֹרָהוּ שְׁהַתְחִיב בְּעֵץ הַחַיִּים וְלֹא הִרְפָּה
 מִמֶּנּוּ, וְלִכֵּן צְדִיקִים שְׂמִשְׁתַּדַּלִּים
 בְּתוֹרָה לֹא נִמְטָא גּוֹפֶם וְאֲלָא הוּא מְהוּר,

בְּרַעָה. אֲשֵׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הִתְרַעָה בְּהֶם וְנָתַן לָהֶם תּוֹרַת
 אֱמֶת כְּדֵי לְזַכּוֹת בָּהּ לְחַיֵּי עוֹלָם, שְׂכָל
 מִי שְׂמִשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מוֹשֵׁךְ עֲלָיו חַיִּים עֲלִיוֹנִים וּמְכַנְּסוּ
 לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, שְׂכָתוּב (דברים ל) כִּי
 הִיא חַיִּיךְ וְאֶרְךְ יָמֶיךָ, וְכֻתִּיב (שם לב)
 וּבְדָבָר הַזֶּה תִּאָּרִיכוּ יָמִים. חַיִּים בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, וְחַיִּים בְּעוֹלָם הַבָּא.